

Záverečná karta projektu

Názov projektu

Evidenčné číslo projektu **PP-COVID-20-0074****Verejná dôvera, reziliencia a vnímaná hrozba COVID-19**Zodpovedný riešiteľ **prof. Mgr. Martin Kanovský, PhD.**Príjemca **Univerzita Komenského v Bratislave - Fakulta sociálnych a ekonomických vied**

Názov pracoviska, na ktorom bol projekt riešený

Univerzita Komenského v Bratislave, Fakulta sociálnych a ekonomických vied, Ústav sociálnej antropológie, Ústav aplikovanej psychológie

Zoznam spolupracujúcich organizácií zo zahraničia, ktoré sa zapojili do riešenia projektu (uveďte názov, sídlo, štát a identifikačné číslo ak je dostupné)

Universidade de Coimbra (University of Coimbra), Coimbra, Portugalsko

Udelené patenty/podané patentové prihlášky, vynálezy alebo úžitkové vzory, ktoré sú výsledkami projektu

NA

Najvýznamnejšie publikácie (knihy, články, prednášky, správy a pod.) zhrňujúce výsledky projektu – uveďte aj publikácie prijaté do tlače

Monografia:

Kanovský, M. (2021): Koronavírus na Slovensku a vo svete Obavy, dôvera v opatrenia a zvládanie pandémie u dospelých a detí. Bratislava: SASA, ISBN: 978-80-970587-5-3, 121 s.
Odborná knižná publikácia:

Halamová, J. (2021): Manuál zvládania emócií, Bratislava: Vydavateľstvo Univerzity Komenského, ISBN: 978-80-223-5269-7, 447 s.

Zahraničné karentované články:

(1) Kanovský, M. & Halamová, J. (2020): Perceived Threat of the Coronavirus and the Role of Trust in Safeguards: A Case Study in Slovakia. *Frontiers in Psychology*. 11, No. 30., s. 1-11, Art. No. 554160. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2020.554160>(2) Kanovský, M., Halamová, J., Zuroff, D., et al. (2021). A multilevel multidimensional finite mixture item response model to cluster respondents and countries The forms of self-criticising/attacking and self-reassuring scale. *European Journal of Psychological Assessment* 37(6), 473-484. <https://econtent.hogrefe.com/doi/10.1027/1015-5759/a000631>(3) Matos, M., McEwan, K., Kanovský, M., Halamová, J. et al. (2021). Fears of compassion magnify the harmful effects of threat of COVID-19 on mental health and social safeness across 21 countries. *Clinical Psychology and Psychotherapy*, 28(6), 1317-1333. <https://doi.org/10.1002/cpp.2601>

(4) Matos, M., McEwan, K., Kanovský, M., Halamová, J. et al. (2022). Compassion Protects Mental Health and Social Safeness During the COVID-19 Pandemic Across 21 Countries.

Accepted: Mindfulness. <https://doi.org/10.1007/s12671-021-01822-2>

(5) Halamová, J., Kanovský, M., Křížová, K., Greškovičová, K. et al. (2022). The Factor Structure and External Validity of the COPE 60 Inventory in Slovak Version. Accepted: Frontiers in Psychology. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2021.800166>

Zahraničné recenzované/indexované články (Scopus, WoS):

(6) Matos, M., McEwan, K., Kanovský, M., Halamová, J. et al. (2021). The role of social connection on the experience of COVID-19 related post-traumatic growth and stress. PLoS ONE 16(12), e0261384. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0261384>

(7) Halamová, J., Dvoranová, A., Zlúkyová, S., & Vráblová, V. (2021). Consensual Qualitative Analysis of Self-Criticizing Using the Two-Chair Technique. Qualitative Report 26(6), 1891-1910. <https://doi.org/10.46743/2160-3715/2021.4750>

(8) Kanovský, M., & Halamová, J. (2021). Factor structure of the Sussex-Oxford compassion scales. Psihologijske Teme 30(3), 489-508.

<https://doi.org/https://doi.org/10.31820/pt.30.3.5>

Uplatnenie výsledkov projektu

(1) Výskum v článku "Matos, M., McEwan, K., Kanovský, M., Halamová, J. et al. (2021). Fears of compassion magnify the harmful effects of threat of COVID-19 on mental health and social safeness across 21 countries. Clinical Psychology and Psychotherapy, 28(6), 1317-1333. <https://doi.org/10.1002/cpp.2601>" bol uvedený vo "World Top 10 insights" v oblasti "Vedy zmysluplného života", ktorý publikovalo Greater Good Science Center na Kalifornskej univerzite v Berkeley:

https://greatergood.berkeley.edu/article/item/the_top_10_insights_from_the_science_of_a_meaningful_life_in_2021?fbclid=IwAR3oUA4xk5My8u3-RyfER1HDH6rcxp9DXgqUujAcpRi-xJgIDmi7_Fhk7ZQ

(2) Dotazník, vyvinutý v článku "Kanovský, M. & Halamová, J. (2020): Perceived Threat of the Coronavirus and the Role of Trust in Safeguards: A Case Study in Slovakia. Frontiers in Psychology, 11, No. 30., s. 1-11, Art. No. 554160. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2020.554160>", prvýkrát použitý na Slovensku na konci marca 2020 sa začal používať na skúmanie vnímanej hrozby koronavírusu vo veľkom množstve ďalších krajín (vo Veľkej Británii a Taliansku: Makovac et al., 2021, Safe in my heart: resting heart rate variability longitudinally predicts emotion regulation, worry, and sense of safeness during COVID-19 lockdown, Stress, DOI: <https://doi.org/10.1080/10253890.2021.1999408>, v Rakúsku, Nemecku, Hongkongu, Taliansku, Španielsku, Švédsku, Turecku: Cheli et al, 2022, Risk perception, treatment adherence, and personality during COVID-19 pandemic: An international study on cancer patients, Psycho-Oncology, 31,1, 46-53. DOI: <https://doi.org/10.1002/pon.5775>).

(3) Riešitelia projektu boli oslovení ako experti pre viaceré celoštátne mienkotvorné médiá a relácie, napríklad:

Martin Kanovský: DenníkN, 31. 3. 2021: <https://dennikn.sk/2323566/antropolog-mozeme-verit-tomu-ze-predbiehat-sa-pri-ockovani-nema-no-v-realite-sa-mozeme-zachovat-inak/?ref=list>

Aktuality.sk, 16. 12. 2020: <https://www.aktuality.sk/clanok/848731/antropolog-ustavicne-strasenie-krik-a-vyhradzky-dlhodobu-fungovat-nemozu-podcast/>

DenníkN, 4. 11. 2020: <https://dennikn.sk/2110505/antropolog-z-hladiska-sirenia-pandemie-je-jedno-co-si-myslite-a-hovorite-dolezite-je-spravanie/?ref=list>

Martina Baránková:

denník sme, 20. 8. 2020: <https://domov.sme.sk/c/22471314/psychologicka-s-ruskami-na-tvari-by-sme-mali-emocie-prehravat-rozhovor.html>

DenníkN, 28. 4. 2021: <https://dennikn.sk/2368148/nic-necitim-ani-radost-ani-hnev-apatiou-nas-telo-moze-chranit-pred-stresom-a-uzkostou-hovori-psychologicka-2021/>

Súhrn výsledkov riešenia projektu a naplnenia cieľov projektu v slovenskom jazyku (max. 20 riadkov)

Výsledky projektu v krátkom čase riešenia 16 mesiacov (september 2020-december 2021) boli nasledovné: 1 monografia, 1 praktický manuál, 3 publikované a 2 akceptované zahraničné karentované články, ďalších 5 indexovaných článkov. Ciele projektu (vyvinúť spoľahlivé a validné kvantitatívne a kvalitatívne nástroje na meranie vnímanej hrozby koronavírusu a dôvery v opatrenia a získať dáta v slovenskom i medzinárodnom kontexte) boli splnené - dotazníky Vnímaná hrozba koronavírusu, Dôvera v opatrenia voči koronavírusu, reziliencia a zvládanie problémov u dospelých (COPE-60) a detí (CYRM) boli

pilotované a následne testované na reprezentatívnych vzorkách na Slovensku, a prvé dva z nich aj v medzinárodnom kontexte 21 krajín sveta v spolupráci s Univerzitou v Coimbre (Portugalsko). Všetky výsledky boli publikované v slovenskej monografii a zahraničných časopisoch. Podrobne sa popísali faktory, ktoré pôsobia na vnímanú hrozbu koronavírusu, ako aj na dôveru v opatrenia voči koronavírusu. Zároveň sa analyzovali činnosti, ktoré respondenti vykonávajú v strese počas pandémie, a preskúmala sa ich povaha. Pokiaľ ide o deti, uskutočnili sa podrobné výskumy, najskôr s pilotnou vzorkou v roku 2020, potom aj longitudinálny výskum s dvomi časovými vlnami tých istých detí v roku 2021. Analýzou latentných tried a latentných prechodov sa identifikovali skupiny detí, ktoré zvládali problémy počas pandémie horšie, uspokojivo a lepšie, a analyzovali sa aj zmeny v týchto skupinách v čase. Okrem toho bol pripravený a publikovaný aj podrobný a rozsiahly praktický manuál na zvládanie rodinných a sociálnych vzťahov počas pandémie, takže sa naplnil aj cieľ poskytnúť praktické pokyny na zvládanie vzťahov počas pandémie.

Súhrn výsledkov riešenia projektu a naplnenia cieľov projektu v anglickom jazyku (max. 20 riadkov)

The outcomes of the project during the short period of 16 months (September 2020-December 2021) have been as follows: 1 monographic book, 1 practical applied manual, 3 published and 2 accepted papers in highly impacted journals, 5 other papers in indexed journals. All aims and goals of the project (to develop the reliable and valid quantitative and qualitative instruments for measuring of the perceived threat of coronavirus and the confidence in safeguards against coronavirus, and to obtain data in the Slovak and international context) have been fulfilled - the questionnaires Perceived Threat of Coronavirus Scale (PTCS), Confidence in Safeguards Scale (CSS) Resilience and Coping among adults (COPE-60) and Children and Youth Resilience Measure (CYRM) were piloted and subsequently tested in representative samples in Slovakia. The first two of them (PTCS and CSS) were tested in 21 countries in the world in cooperation with the University of Coimbra (Portugal). The project has shed light in detailed way on factors with important impact on the perceived threat of coronavirus and on the confidence in safeguards. Furthermore, the analysis of activities enacted by respondents in stressful situations during the pandemics has been conducted. As far as children were concerned, the detailed investigations have been conducted with the pilot sample in 2020 and the longitudinal research with representative sample in two waves in 2021. By means of the analysis of latent classes and latent transitions, the classes of children coping with problems have been identified, and changes and transitions across classes have been described. In addition, the detailed and extended practical manual for coping with family and social relations during pandemics has been prepared and published in order to fulfill the aim to provide the practical guidelines for coping with conflicts and stress during the pandemics.